

DE NOORD-BRABANDER,

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTSPRIJS

Voor de Stad ..... / 12,-
Franco per post .. . 14,-

DICERE VERUM QUID VETAT?

(Verschijnt driemaal ter week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag)

ADVERTENTIE

15 cent de regel
behalve 35 cent voor

HET RESCRIPT

VAN DEN DIRECTEUR-GENERAAL

VOOR DE

Zaken der Hervormde Kerk.

Het rescript van den heer van Zuylen van Nyevelt heeft niet minder waarde, wanneer men het uit een ander oogpunt beschouwt. Het is eene geloofsbelijdenis van den minister, waaraan niets, behalve den vorm, ontbreekt. Dit is in de tegenwoordige omstandigheden opmerkelijk genoeg, om er onze aandacht een oogenblik op te vestigen, dewijl Zijne Excellentie de eenige is, welke men openlijk in eene zaak van dusdanig belang beginselen, en nog wel ware beginselen zag aankleven.

Herhaalde malen heeft men onzen ministers ten laste gelegd, dat zij beginselloos zijn. Wie zal durven beweren, dat dit verwijt van allen grond ontbloot is? Gaven niet velen en de voornaamste onzer ministers in de laatstleden zitting der Kamers blijken van beginselloosheid? Wie hunner toonde staatkundige overtuiging te bezitten? Was het de heer van HALL, die in een oogenblik van wrevel, van de hoogte van zijnen ministerieelen zetel verklaarde, niet verplicht te wezen in zijne kwaliteit te spreken, wanneer hij zulks niet verkoos. Och arme! Welk denkbeeld vornt zich de Justitieminister niet van zijne betrekking? En wat denkt hij dan toch wel van eene volksverteenwoordiging? Zou deze geen recht bezitten, zich door de ministers te laten voorlichten? En wat heeft anders een minister in de Kamer te doen?

Maar de heer van HALL meende het zoo nog niet; en hij toonde het ongelukkig al te veel, bij de behandeling der wet over het notariaat, bij de welke van de zijde des ministers, volslagen beginselloosheid, en volkomen onderwerping niet slechts aan het verlangen der Kamer; maar zelfs aan de wilschen van individueele leden voorzaten. Men leze, wat de heer van HALL te dier gelegenheid in de Kamers verhaald heeft, om zich te overtuigen, hozeer gemelde minister met de overigen mank gaat aan den geest van transactie, die alle kracht van het bestuur ondermijnen moet.

De heer SCHIMMELPENINCK legde ook in zijn rede niet die vastheid van beginselen aan den dag, welke men ingevolge zijne

vroegere loopbaan recht had te verwachten. Het wetsontwerp, dat Zijne Excellentie over Stem- en Kiesrecht voordroeg, miste eenheid. Het was eene proefneming, om aan de verschillende partijen, welke de Kamer verdedden, genoeg te geven. Toen zulks mislukte, gelijk het noodwendig mislukken moest, werd het ingetrokken ontwerp verwisseld met vraagpunten, die de bepaling der beginselen, waarnaar het ontwerp zoude worden voorgesteld, aan de beslissing der Kamer overlieten. Deze stap was een gevolg van zwakheid, en zoude ook nog gebrek aan overtuiging doen vooronderstellen, zoo niet des ministers vorige loopbaan zulks betwijfelen deed.

Bij de ministers ROCHUSSEN en BAUD onderzocht men niet slechts beginselloosheid; men zag hen beginselen verzaken, op eene wijze die beide weinig of aandocht.

De eerste noemens de wet der pensioenen. Veel had het in, om den minister ROCHUSSEN tot de voordragt van een wetsontwerp over de pensioenen te krijgen. Het kwam toch; maar gebrekkig. De minister beweerde, dat de regeling der kerkelijke en militaire pensioenen, niet aan de Kamer kon worden overgelaten; en desniettegenstaande belooft hij aan de kamer dergelijke voordragt te zullen doen, zoo zij van hunnen kant slechts de goedheid believen te hebben, het ontwerp, dat hij voordragt goed te stemmen. Zou men zulks niet te recht met den naam van schaggeren kunnen schandvlekken?

De Heer BAUD, onder andere voorbeelden, verdedigde nog onlangs de stelling, dat de regering, ingevolge het Koninklijk prerogatief de kontrakten met de handelsmaatschappij niet aan de bekrachtiging der kamer konde onderwerpen. En nogtans deed hij het, toen hij de bekrachtiging der Staten-Generaal ondertekende. Is er grooter inconsequentie mogelijk?

En ziedaar dan nu vier ministers, waarvan er twee minstens gebrek aan overtuiging of aan beginselen, en de twee laatsten verzaking van beginselen openlijk aan den dag legden. Mag het dan niet opmerkelijk genoemd worden, dat onder zulke omstandigheden, de Minister VAN ZUYLEN VAN NYEVELT opstaat, om in duidelijke ronde woorden zich te verklaren nopens eene dusdanig ydiale kwade, als de betrekking van den staat tot de Kerk is.

Maar wat nog meer vreemd moet schijnen is, dat gemelde directeur-generaal niet slechts voor zich zelve, maar in naam van het geheele bestuur schijnt te spreken. Na het (overigens onbeduidend) besluit van den 31 Maart dezes jaars, kan de verklaring, welke de heer VAN ZUYLEN aflegt, dat de aanmatiging, welke men hem voorstelt, niet met de bedoelingen der regering over een komt, opgenomen worden, als de uitdrukking van het eenstemmend gevoelen van het gansche ministerie.

Van waar die eenstemmigheid van beginselen, ook bij hen, welke anders niet gewoone zijn aan beginselen te hechten? Bij het opperen dezer vraag valt het al aanstonds in het oog, dat geheel deze zaak buiten de bemoeijenissen der Kamer behoort. Dat derhalve het ministerie de handen vrij heeft. Zou men daaruit mogen vermoeden dat de beginselloosheid van het ministerie daarin haar oorzaak vindt, dat dezelve vooral bij onze Kamer niet ontbreekt?

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

BEKENDMAKING.

DE STAATSRaad, GOUVERNEUR DER Provincie NOORD-BRABAND, verwittigt de Gegadigden, dat aan de, op den 12 Julij 1842, plaats gehad hebbende Aanbesteding van het bouwen van een LOKAAL, bestemd tot KANTOOR en WONING voor de Ambtenaren der in- en uitgaande Regten, op omtrent 200 Ellen ten zuiden der BERGEYSKE BARRIERE, aan den zijtak van den grooten weg der 1 klasse No. 7, in de gezegde Provincie, uit hoofde van den te hoogon aannemingsprijs, geen gevolg is kunnen gegeven worden, en dat mitadien eene herbesteding dezer werken, bij inschrijving en opbod, zal geschieden op Dingsdag den 16 Augustus 1842, des middags ten 12 ure, aan het Lokaal van het Gouvernement van NOORD-BRABAND, te 's Hertogenbosch.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
A. J. Horret.

KERKELIJKE STAAT.

Z. H. heeft in Canada eenen nieuwen bisschoppelijken zetel opgericht, uithoofde het grondwettelijk dat onder de jurisdictie van den bisschop van Kingston behoorde, al te uitgestrekt was. Het westelijke gedeelte van Canada is onder de jurisdictie van Mgr. Tower geplaatst, die zijn zetel te Toronto gevestigd heeft.

A. Castagnoli, ex-rodacteur van het Journal Solerte, te Bologne is voor twintig jaren tot de galjen veroordeeld, in de Bague van Civita Vecchia, wegens misdaad van hoog verraad. Hij had het trouwen van het gouvernement weten te vernemen en niet te min deel aan een nieuw genootschap, dat den naam van Ferdinandes misschien zelfs is hij er het opperhoofd van.

-- Nachtelijke onlusten hebben te Ferrare plaats gehad, zij zijn echter van geen staatkundig belang.

-- Het genootschap tot voorplanting van het geloof heeft deszelfs aandacht gevestigd op den ellendigen toestand van het district der Landepte van de vereenigde Staten; hetzelve heeft door de tusschenkomst van den centralen raad van Parijs meer dan 53000 Franken aan den bisschop administrateur dier Kerk toegestaan.

Ook heeft het door de tusschenkomst van denzelfden raad, aan Mgr. Whelap, die onlangs tot het apostolisch vicariaat van Bombay geroepen is de som van 16,250 franken toegestaan, om hem te helpen in de behoeften der missie te voorzien.

DUITSCHLAND.

Heden is uit Weenen alhier de tijding ontvangen, dat de Porte aan Perzie den oorlog zou hebben verklaard. Ofschoon dit bericht nog bevestiging behoeft, verdient echter vermelding, dat hetzelve aan de beurzen van Weenen en Frankfort, vooral aan eerstgenoemde, nadeelig op den stand der effecten gewerkt heeft.

-- Z.M. Koning Willem Frederik Graaf van Nassau is benevens Hoogatdez gemalin en talrijk gevolg den 29 Julij te Hildesheim aangekomen: Z. M. had te Elze overnacht en zou den volgenden nacht te Halberstadt blijven.

PRUISSEN.

-- Op den 4 September zal door den koning den eersten steen worden gelegd aan de werken, welke ter voltooiing aan de kathedraal van Keulen begonnen zijn. Deze plegtigheid zal onmiddellijk worden voorafgegaan door eene pontificale mis, welke Mgr den Aartsbisschop van Loene, Coadjutor van Mgr Clemens Augustus, zal gecelebreerd worden.

ENGELAND.

De Koningin zal den 10 Augustus van Windsor naar Londen komen, om de zittingen van het Parlement te prorogeren, en nog dienzelfden avond, uiterlijk den volgenden dag, naar Windsor terug keeren.

-- Te Blackheath hebben de Charteristen talrijke vergaderingen gehouden, zoo om zich te beklagen over het arresteren van zekeren Mr Douall, terwijl hij eene redevoering voor het volk hield, als om een adres aan de Koningin te stemmen, waarbij de wegzending van hare tegenwoordige Ministers en de benoeming van anderen gevraagd wordt, die het volkscharter invoeren. Alles is zonder ongeregelde afgevoerd.

-- Een vreeslijker storm en onweder, dan men zich in de laatste dertig jaren herinnert, hebben in den nacht tuschen woensdag en donderdag in deze hoofdstad en vele omliggende oorden gevoeld. Op verscheiden plaatsen is de bliksem ingeslagen, onder anderen is de toren der kerk van St. Martin in the Fields daardoor zwaar beschadigd. Vele huizen zijn door den storm van daken en schoorsteenen beroofd, en op de rivier zijn eenige schuiten gezonken, in een waarvan zich twee menschen bevonden, die in het water omgekomen zijn. Bij Chigwell in Essex is een groote windmolen tot den grond toe afgebrand.

-- Brieven uit Noord-Amerika behelzen de tijding van twee ontzettende ongelukken, aan stoombooten op de Noord-Amerikaansche rivieren overgekomen. De ketel der Shamrock is op de rivier van St. Laurens gesprongen, en van de honderd en twintig passagiers, meest Engelsche landverhuizers, is nagenoeg de helft omgekomen, terwijl de overigen door de sloepen van een in de nabijheid varende schip gered zijn. De andere stoomboot is de Edna aan wier boord een aantal der zich daarop bevindende Duitse landverhuizers, ten gevolge van het barsten der stoompijp, op de Missouri, zich zoo deernig gebrand hebben, dat voor het minst drie en dertig hunner aan de gevolgen zijn overleden.

SPANJE.

-- De oudste zoon van den infant don Franciscus de Paula is aan zijne nicht de koningin Isabella in eene bijzondere audientie voorgesteld geworden. Hij was voorgesteld van zijne ouders. Dit heeft het weinig bijgedragen, om den infant don Franciscus van de zijde van het gouvernement de uitnodiging te doen gewennen, om voor eenigen tijd de zeebaden te gaan gebruiken.

FRANKRIJK.

-- Gedurende het verblijf van Mgr. Polding, aartsbisschop van Sidney, heeft deze prelaat eene buitengewone zitting van den centralen raad van het werk der voorplanting van het geloof bijgewoond. Hij heeft er verslag gedaan van den staat zijner missie. Het grootste gedeelte der bevolking bestaat uit booswichten, welke derwaarts verbannen worden. Toen over eenige jaren Mgr. aldaar met nog 2 of 3 priesters het H. ministerie begon uit te oefenen waren er slechts twee tot driehonderd die aan hunne paaschplichten voldeden. Thans zijn die tot 23,000 opgeklimmen, op eene Katholieke bevolking van 50,000 zielen.

Het gouvernement van Engeland is uit dien hoofde der missie zeer genegen, dewijl het ondervindt, dat niets krachtiger werkt op de beschaving dezer beoefenen, dan de zorgen, welke de Katholieke priesters daaraan besteden.

Nog zeer onlangs heeft ook Mgr. Walsh in den zelfden centralen raad verslag gedaan der missie van Nieuw-Schotland, die hij bestuurt. Vroeger was dezelve een apostolisch vicariaat. De Heilige Stoel heeft die tot een bisdom verheven, en Mgr. Praser, die zijnen zetel te Holifat gevestigd heeft, eenen Coadjutor in den persoon van Mgr. Walsh toegevoegd.

-- PARIJS den 30 Julij. Het plegtig overbrengen van het stoffelijk overschot des Hertogs van Orleans, van Neuilly naar de parijse hoofdkerk is heden, in de beste orde en onder de aandoenlijkste blijken der algemeene deelneming, geschied. De Aartsbisschop van Parijs, twee andere Aartsbisschoppen en elf Bisschoppen gingen den wagen vooraf, op welken het hart van den Prins rustte, en die door eenigen zijner aides de camp en de overige officieren van zijn Huis omgeven werd. Daarop volgde de lijkwagen, door acht paarden getrokken, en met de hertogskroon gedekt. De slippen van het kleed werden door de maarschalken Sault, Valée, Molitor en Gérard gedragen. Twee aides de camp van den Prins en verscheiden Kapiteins der nationale garde, land- en zeemagt, volgden den lijkwagen, of gingen ter wederzijde daarvan.

Een rijtuig, met zes paarden bespannen, bevatte den Hertog van Nemours, den Prins van Joinville, de Hertogen van Aumale en Montpensier, met rouwintels over hunne uniformen geslagen. Achter dit rijtuig zag men die waarin de maarschalken Grouchy en Sébastiani, de Ministers, en de deputatie uit de beide Wetgevende Kamers, met den haren Basquier en den heer J. Lathu aan het hoofd, gezeten waren. Overigens was alles volgens het daaromtrent bekend gemaakt programma.

De trein, die ten elf ure afgereden was, had ten half drie ure de hoofdkerk van Notre Dame bereikt. Het hart van den Prins werd door vier geestelijken van het kapittel van St. Denis binnen die kerk gedragen, en het lijk door vier en twintig onderofficieren, welke het op de daarvoor bestemde verhevenheid plaatsten. Het werd door den Aartsbisschop van Parijs ontvangen, die daarop de vespers voor de dooden desd aanheffen. Dergelijke treurige kerkgezangen zullen tot den 2 Augustus, de dag der begrafenis te Dreux, voortduren. De heer Brinson, die het lijk uitreed waren, zijn ten half vier ure naar Neuilly wedergekeerd. Van des morgens ten tien ure af wapperden krippen vlaggen, met zilveren starren bezaaid, van de torens der parijse hoofdkerk, wier portalen met zwarte kleeden behangen zijn, van welke zilveren borduurwerk afhangen. Een hertogskroon, het wa-

penschild en cijfer van den overledenen Prins vertoonen zich daar, tusschen de woorden *Algiers* en *Antwerpen*, die zijne wapenkleuren herinneren. Het binnenste der kerk is rijkelijk met waskaarsen verlicht. Het publiek zal aldaar, gedurende drie dagen toegelaten worden.

Volgens ongetwijfel is de aandoening der Koningin allerbijgrootst geweest, toen het lijk van haren Zoon uit de kapel te Neuilly werd gedragen.

-- Na langen tijd beschreven te hebben hoedanig de stoet was te zamengesteld moet men ook, zegt het *Journal des Débats*, den togt mededeelen. Wij moeten denzelfden volgen, door die stroomen van volk die meer dan twee mijlen ver als op elkander gepakt schijnen, en de zijlanen van twee onmetelijke ingangen bezetten, zich op de paden en bruggen der kade begevende, zich in de straten opeenhoopende, aan de vensters en de daken der huizen hangende, en overal die algemeene treurigheid, van diepe deelneming en bewonderenswaardige orde bewakende, die de omstandigheden van den grooten rouwdag medebragten. Maar de tijd ontbreekt ons even zeer als de ruimte. De bestuurders dezer smartelijke plegtigheid hadden slechts eene militaire en godsdienstige pracht gewild, doch Parijs heeft bij hun programma eene volkomen burgerlijke pracht gevoegd. De gheele Parijsche bevolking heeft met de hoofden der godadienst en van het leger willen medewerken aan de eerbewijzingen ter gedachtenis van den doordringenden erfgenaam van de kroon van Julij; en deze vaderlandsche demonstratie zal, wij hopen het, tot aan de uiterste grenzen van Frankrijk weergalmen, als een bewijs van de schitterende gehechtheid aan de dynastie, waarvan de Hertog van Orleans naast den koning de sterkste steun en de vastste hoop was. Neen, nooit heeft de Parijsche bevolking zich wijzer geheet, in stiller aandacht, en eerbiediger getoond.

» Alle hoofden ontdekten zich, toen de lijkkoes voorbijkwam. De mannen weenden; de werklieden draagden rouw. Geen vijandelijk geschreeuw, geene enkele wanorde heeft de eendragt dezer edele en treffende plegtigheid, in eene zoo overgroot menigte een enkel oogenblik gestoord. De stoet was intusschen tot omtrent de overwinningsoog boog genaderd. Alle troepen hebben onder dit roerrijke gedenkteeken onzer overwinningen gefileerd. De lijkkoes is onder deszelfs gewelf doorgegaan... Helaas de hertog van Orleans had het recht om er dood onder door te trekken. Lovend had hij er zich slechts eenen enkelen keer opgehouden, den 4 Junij 1837, met zijne jonge vrouw, welke het uitgezochte lager der groote stad op deze zelfde plaats ging ontvangen, waar het thans de wapenen voor de doodkist presenteert. Maar de doodkist heeft deszelfs weg naar de Lieve Vrouwe Kerk vervolgd. Ook hier is eene ontelbare menigte. De gezangen aan het altaar zijn reeds begonnen. Het uur dringt ons, men moet zich haasten. Ziehier de Tuilerien. Hier verandert het tooneel, in plaats van deze opeengepakte menigte van deze treurige en ontstelde maar ongeduldige en gretige nieuwsgierigheid, heerscht hier eene doodelijke eenzaamheid. De tuin is gesloten. Aan de vensters van het paleis, op de balkons, en het terras ziet men niemand. Alles is ledig. Men gevoelt, dat de dood deze Koninklijke woning heeft aangetast, en dat zij op den oogenblik alleen het Louvre bewoont, het paleis der kunsten, waar dezelve de eenzaamheid en dezelfde stilte heerscht.

-- De Hertog van Orleans rust thans Koninklijk onder het gewelf der O. L. V. Kerk, te midden van al die afbeeldsels van menschelijke grootheid, welke de godsdienst alleen in hare tempels toekent, omdat zij, zegt Bossuet, de prachtige getuigenis van onze nietigheid Hemelwaarts opvoeren. Gedurende drie dagen zal het stoffelijk overblijfsel van den prins de hulde en de tranen der Parijsche bevolking ontvangen. En daarna, zal de godsdienst plegtig op deszelfs ziellooze overblijfselen bidden, te midden van alle groote sagten des lands, en al de pracht van kerk en staat. En daarna zal de

